

1 Teret dokazivanja

1.1 Koja su pravila u vezi s teretom dokazivanja?

Teret dokazivanja na osobi je koja iznosi navod, što je jasno iz članka 562. Zakonika o organizaciji i parničnom postupku: „teret dokazivanja činjenice u svim je predmetima na stranci koja je navodi“.

1.2 Postoje li pravila prema kojima su određene činjenice izuzete od tereta dokazivanja? U kojim slučajevima? Je li moguće predočiti dokaze kako bi se pokazalo da određena pravna pretpostavka nije valjana?

Da, ta pravila postoje i nalaze se u članku 627. i dalje Zakonika o organizaciji i parničnom postupku. U članku 627. navode se isprave za koje nije potreban dodatni dokaz vjerodostojnosti, osim onog koji već sadržavaju, uključujući:

akte Vlade Malte koje potpisuje ministar ili voditelj odjela koji ih je sastavio ili, u njegovoj odsutnosti, zamjenik, pomoćnik ili drugi službenik koji je sljedeći po svojem položaju i ovlašten je potpisivati takve akte

upisnike bilo kojeg odjela Vlade Malte

sve javne akte koje potpisuju nadležna tijela i sadržani su u Službenom listu Vlade;

akte Vlade Malte tiskane prema ovlaštenju Vlade i uredno objavljene

akte i upisnike sudova i crkvenih sudova na Malti

potvrde koje izdaju Matični ured i Zemljišno-knjižni ured

prijave o pomorskoj nezgodi podnesene prema ovlaštenju Glavnog građanskog suda

druge isprave navedene u Zakonu o trgovačkom pomorskom prometu (uključujući potvrde o registraciji koje potpisuje upisničar ili druga ovlaštena službena osoba i sve ostalo što je zapisano na potvrdi o registraciji ovjerenog potpisom upisničara ili druge ovlaštene službene osobe).

Postoje i druge isprave koje se mogu dostaviti i njihov je sadržaj izuzet iz tereta dokazivanja, ali se njihova vjerodostojnost mora dokazati, a oni uključuju:

akte i upisnike svih ustanova ili javnih tijela koja su ovlaštena ili priznata zakonom ili ih ovlašćuje ili priznaje Vlada

župne akte i matične knjige koji se odnose na rođenja, brakove i smrti te naloge dane u skladu sa zakonom u nazočnosti župnika

akte i upisnike javnih bilježnika na Malti

trgovačke knjige koje se vode na temelju zakona, i to samo u dijelu u kojem se odnose na bilo koji sporazum ili neku drugu trgovačku transakciju

knjige javnih posrednika koje se vode na temelju zakona, a odnose se na sve što se moglo dogoditi između ugovornih stranaka u trgovačkim stvarima.

Mogu se dostaviti dokazi koji proturječe sadržaju tih vrsta isprava.

Osim tih isprava postoji još jedna pretpostavka koja je uređena poglavljem 16. Zakona Malte, Građanskim zakonikom – ta da je dijete rođeno u braku potomak ženina supruga. Neosnovanost te zakonske pretpostavke može se dokazati podnošenjem zahtjeva uz prisegu Građanskom sudu (Obiteljskom odjelu) i dostavom dokaza o neosnovanosti te pretpostavke.

1.3 U kojoj mjeri sud mora biti uvjeren u neku činjenicu kako bi presudu temeljio na postojanju te činjenice?

Kako bi mogao donijeti odluku o kazni u građanskim predmetima, sud mora biti uvjeren da je ispunjen kriterij najveće moguće vjerojatnosti činjenica.

2 Izvođenje dokaza

2.1 Mora li stranka uvijek podnijeti zahtjev za izvođenje dokaza ili sudac u određenim predmetima može izvesti dokaze na vlastitu inicijativu?

Sve stranke u sudskom predmetu, bez obzira na svoj interes, mogu svjedočiti, bilo na vlastiti zahtjev, na zahtjev druge stranke u postupku ili kada ih sud pozove da svjedoče po službenoj dužnosti. Ako je postupak pokrenut na temelju zahtjeva pod prisegom, potrebno je sastaviti popis svjedoka. Isto vrijedi i za odgovor na tužbeni zahtjev pod prisegom koji mora sadržavati popis svjedoka. Ako stranka za svjedoka treba pozvati osobu koja kao takva nije navedena, mora podnijeti odgovarajući zahtjev.

2.2 Ako je zahtjev stranke koji se odnosi na izvođenje dokaza odobren, što slijedi?

Kada je prihvaćen zahtjev za izvođenje dokaza, svjedoci se pozivaju obvezujućim sudskim pozivom koji se izdaje nakon zahtjeva stranke koja želi iznijeti dokaze. Zahtjevi za izdavanje obvezujućeg sudskog poziva mogu se izjaviti usmeno na Magistratskom sudu (na Malti) i na Magistarskom sudu (za otok Gozo) niže nadležnosti.

2.3 U kojim slučajevima sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza?

Sud može odbiti zahtjev stranke za izvođenje dokaza ako je osoba koja je pozvana na sud odvjetnik, zakonski opunomoćenik ili svećenik. Nadalje, u pravilu ni jedna osoba nazočna tijekom zasjedanja suda ne može biti pozvana kao svjedok u istom predmetu. Međutim, sud ima pravo odlučiti da se to pravilo u posebnim slučajevima neće primijeniti ako za to postoje dobri razlozi. Postoje i posebni zakoni kojima se uređuje službena tajna i na temelju kojih je zabranjeno otkrivanje tajnih i povjerljivih informacija. Nadalje, zahtjev može biti odbijen ako sud smatra da svjedok nije relevantan.

2.4 Koji različiti načini dokazivanja postoje?

Postoje tri načina za iznošenje dokaza, a to su: isprave, usmeni iskaz i izjave dane pod prisegom.

2.5 Na koji se način od svjedoka dobivaju dokazi te kako se ti načini razlikuju od onih pomoću kojih se dokazi dobivaju od vještaka? Kakva su pravila u vezi s pisanim dokazima i izvješćima/mišljenjima vještaka?

Opće je pravilo da se od svjedoka uzimaju usmeni iskazi na javnim raspravama. Međutim, zakonom su predviđene i druge mjere izvođenja dokaza koje se mogu primijeniti:

Dokazi se mogu iznijeti davanjem izjave pod prisegom, bez obzira na to je li riječ o svjedocima koji imaju boravište na Malti ili u inozemstvu.

U slučajevima kada osoba planira napustiti Maltu ili je bolesna ili stara ili je vjerojatno da će umrijeti ili biti proglašena nesposobnom prije ročišta ili da se neće moći pojaviti na ročištu, sud može naložiti sudskom pomoćniku da sasluša tu osobu. U tom se slučaju pitanja upućena svjedoku, zajedno s njegovim odgovorima, navode u zapisniku koji svjedok potpisuje ili stavlja križ umjesto potpisa.

Sud može imenovati i dodatnog suca koji će saslušati određenog svjedoka u slučaju kada svjedok ne može napustiti svoj dom zbog svoje dobi.

Ako svjedok boravi u inozemstvu, odvjetnik može podnijeti zahtjev zamolnicom (drugom sudu) da se svjedok sasluša, odnosno stranka koja je zatražila saslušanje tog svjedoka dužna je dostaviti pisana pitanja i podatke o imenu, prezimenu i adresi osobe koja mora biti nazočna u njezino ime tijekom saslušanja tog svjedoka.

Ako sud to smatra primjerenim, može dopustiti audiosnimanje ili videosnimanje izjava svjedoka.

Sud može odrediti i sudske vještake te im dati ovlasti da saslušaju svjedoke i uzmu njihove prisege.

Ako je za izvođenje dokaza određen sudski vještak, on ima na raspolaganju ista sredstva kao i sudovi.

2.6 Imaju li neki načini dokazivanja veću težinu od drugih?

Svi načini pribavljanja dokaza smatraju se jednakovrijednima.

2.7 Je li za dokazivanje određenih činjenica obvezna primjena određenih načina dokazivanja?

Ne, ali uvijek treba iznijeti najbolji dokaz.

2.8 Jesu li svjedoci zakonski obvezni svjedočiti?

Da, svi pozvani svjedoci zakonom su obvezni svjedočiti. Međutim, svjedok ne može biti prisiljen odgovoriti na pitanja zbog kojih protiv njega može biti pokrenut kazneni postupak.

2.9 U kojim slučajevima mogu odbiti svjedočenje?

Bračni drug bilo koje stranke u sudskom postupku kvalificirani je svjedok i može biti obvezan svjedočiti u sudskom postupku na zahtjev bilo koje stranke. Međutim, suprug ne može biti prisiljen otkriti ništa što mu je supruga rekla u povjerenju tijekom braka i obrnuto. Nadalje, bračni drug ne može biti prisiljen odgovarati na pitanja zbog kojih bi protiv drugog bračnog druga mogao biti pokrenut kazneni postupak.

Ostale činjenice koje se izuzimaju jesu one povjerene odvjetnicima, zakonskim opunomoćenicima ili svećenicima. Međutim, ako odvjetnik ili zakonski opunomoćenik od svoje stranke dobije suglasnost ili svećenik dobije suglasnost od osobe koja se ispovjedila, tada te osobe mogu biti ispitane o činjenicama koje su saznale (a za koje su dobile suglasnost za svjedočenje) – odvjetnik i zakonski opunomoćenik o činjenicama koje im je stranka povjerala za potrebe sudskog postupka, a svećenik o činjenicama koje je saznao pod pečatom ispovjedne tajne ili tijekom ispovijedi.

Osim na temelju sudskog naloga, od računovođa, liječnika, socijalnih radnika, psihologa i bračnih savjetnika ne može se zahtijevati da otkriju informacije koje su saznali kao poslovne tajne od svojih klijenata ili ako su do tih informacija došli slijedom prirode svojeg posla. To se pravo proširuje i na tumače zaposlene u cilju prenošenja takvih tajnih informacija.

Svjedok vezan obvezom čuvanja poslovne tajne ne smije otkriti tajne i povjerljive informacije, osim u određenim okolnostima koje su propisane posebnim zakonom primjenjivim na predmet o kojem je riječ.

2.10 Je li moguće kazniti osobu koja odbije svjedočiti ili je prisiliti da svjedoči?

Ako se uredno pozvani svjedok ne odazove sudskom pozivu, kriv je za nepoštovanje suda te ga se bez odgode osuđuje i novčano kažnjava. Sud ga na temelju uhidbenog naloga ili naloga za privođenje može prisiliti i da se pojavi na sudu te da svjedoči na sljedećem ročištu. Međutim, sud se može odreći novčane kazne ako su dostavljeni opravdani razlozi za nepojavljivanje na sudu.

2.11 Postoje li osobe koje ne mogu svjedočiti?

Svaka mentalno zdrava osoba može biti predložena za svjedoka ako ne postoje iznimke koje se odnose na njezinu kompetentnost. Svjedokom može biti osoba bilo koje dobi pod uvjetom da je svjesna činjenice da je davanje lažnog iskaza pogrešno.

2.12 Koja je uloga suca i stranaka u saslušanju svjedoka? Pod kojim uvjetima svjedok može svjedočiti videokonferencijskom vezom ili uz primjenu drugih tehničkih rješenja?

Tijekom ispitivanja ili unakrsnog ispitivanja sud svjedoku može postaviti bilo koje pitanje koje smatra potrebnim ili korisnim. S druge strane, svaka stranka u postupku, bez obzira na svoj interes, može svjedočiti na vlastiti zahtjev, na zahtjev suprotne stranke u postupku ili kada dobije sudski poziv da to učini po službenoj dužnosti.

U predmetima u koje su uključeni maloljetnici sudac obično saslušava maloljetnika nasamo ili se imenuje odvjetnik za djecu kako bi saslušao maloljetnika. Svjedoci koji žive izvan Malte mogu se saslušati videokonferencijom.

3 Ocjena dokaza

3.1 Ako stranka nije legalno pribavila dokaze, postoje li ograničenja koja sud primjenjuje pri donošenju presude?

Ako dokazi nisu pribavljeni na nezakonit način, sud nema nikakvih ograničenja pri donošenju svoje odluke. Jedina je iznimka da sud u pravilu ne uzima u obzir dokaze koji se odnose na činjenice za koje svjedok kaže da ih je saznao od drugih osoba ili činjenice koje su navele druge stranke, a koje mogu biti pozvane da o tome svjedoče.

3.2 Hoće li moje svjedočenje biti dokaz ako sam stranka u postupku?

Da, iskazi koje daje stranka u postupku dopuštena su dokazna sredstva.

Posljednji put ažurirano: 22/03/2017

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.